

Bacheloruddannelsen i Erhvervsøkonomi (HA)

Modul 5: Projektarbejde

(Godkendt januar 2018)

Projektarbejde. Tema: Virksomheden set i en international kontekst. 20 ECTS
Placering 2. Semester, forår
Modulansvarlig Steen Ørndorf, ekstern lektor i erhvervsøkonomi & Kristian Nielsen, lektor Ph.d.
Type og sprog Projektmodul med temarelaterede kurser Dansk
Mål Målet er at give den studerende bred viden om, hvorledes de økonomiske, politiske, sociologiske og teknologiske rammebetingelser for virksomhederne samt velfærdsstaten og den kollektive aftaleregulering påvirker virksomhedernes rammebetingelser, herunder deres strategier i forhold til rekruttering, anvendelse og afskedigelse af arbejdskraft. I den forbindelse skal den studerende også præsenteres for den internationale virksomhed som fænomen og opnå forståelse for den rolle en erhvervsøkonom kan og skal spille i udviklingen af den internationale virksomhed. Den studerende skal kunne se den internationale virksomhed i et fremtidsperspektiv og perspektivere den rolle en erhvervsøkonom kan og skal spille i udviklingen af den internationale virksomhed. Projektarbejdet og den studerendes evne til kritisk tænkning understøttes af kursusblok i videnskabsteori, der bygger videre på den studerendes analytiske færdigheder erhvervet på 1. semester og anvendes i semestrets projektarbejde, særligt i relation til projektets delelementer og projektet i sin helhed. Den studerende forventes at anvende videnskabsteori også i kommende projektarbejder og kursusaktiviteter. Læringsmål: Viden: Målet er, at den studerende kan reflektere over virksomhederne i en international politisk og økonomisk kontekst, herunder: <ul style="list-style-type: none">
• Demonstrere viden om hvordan globalisering og forskellige typer af markedsøkonomier fremmer forskellige former for konkurrenceevne - herunder EU's indre marked.
• Udvide indsigt i erhvervsøkonomens rolle i den internationale virksomhed.
• Skelne mellem forskellige analysemodeller til forståelse af den internationale virksomhed.
• Demonstrere viden om forskellige videnskabsteoretiske begreber og perspektiver. Færdigheder: <ul style="list-style-type: none">
• Anvende færdigheder i at analysere erhvervsmæssige problemstillinger, der relaterer sig til virksomhedernes internationale kontekst, f.eks. virksomheders muligheder for at konkurrere på et internationalt marked.
• Anvende videnskabsteoretiske begreber i projektarbejdet og reflektere videnskabsteoretisk over projektets enkelte dele og sammenhængen mellem dem. Kompetencer: <ul style="list-style-type: none">
• Vælge og reflektere over centrale erhvervsmæssige problemstillinger, der relaterer sig til dynamikker i en international kontekst.
• Vurdere, hvilke særlige aspekter der skal tages hensyn til i forbindelse med ledelse af en international virksomhed.
• Anvende videnskabsteori i forhold til kommende studieaktiviteter på HA-uddannelsen.
Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Aktiviteten består af fire blokke, der hver især strækker sig over en afgrænset periode med hver sit faglige indhold i forhold til modulets temaramme, samt en blok med kursus i videnskabsteori:

Blok 1:

Baseret på en udvalgt case gennemfører de studerende i forbindelse med et gruppearbejde en række analyser af en international virksomhed baseret på præsentation og diskussion af udvalgte og relevante modeller og teorier. Der vil særligt blive fokus på den internationale virksomhed som fænomen og erhvervsøkonomens rolle i at udvikle den internationale virksomhed.

Blok 2: Virksomhederne i politisk og institutionel kontekst

I denne blok analyserer de studerende virksomhedernes rammebetingelser, der bl.a. påvirkes af det politiske system og arbejdsmarkedets institutioner. I blokken arbejdes der bl.a. med, hvorledes virksomhederne påvirkes af forskellige policy-områder, f.eks. økonomisk politik, beskæftigelsespolitik, og erhvervs politik. Dernæst belyses, hvorledes reguleringen af arbejdsmarkedet via kollektive overenskomster og sociale sikringsordninger har betydning for virksomhedernes personalestrategier. Endelig undersøges, hvordan velfærdsstaten kan påvirke erhvervs klimaet i samfundet ved at fremme tillid og social kapital.

Blok 3: Virksomhederne i international kontekst

I denne blok analyserer de studerende virksomhederne i et internationalt perspektiv. Vi ser bl.a. på, hvorledes globalisering og europæisering påvirker internationale virksomheder i form af nye økonomiske og politiske dynamikker. Vi viser, hvorledes EU's indre marked fungerer og diskuterer konsekvenserne af Brexit og – mere generelt – hvilken betydning et opgør med den liberale, multilaterale verdensorden kan få for virksomhederne. Endelig ser vi på teorier fra faget komparativ politisk økonomi, der belyser, hvorledes virksomhedernes institutionelle rammebetingelser bidrager til at understøtte virksomhedernes konkurrenceevne og i høj grad former virksomhedernes komparative fordele på det internationale marked.

Blok 4:

I denne blok analyserer de studerende på den internationale virksomhed i et fremtidsperspektiv og perspektiverer den rolle en erhvervsøkonom kan og skal spille i udviklingen af den internationale virksomhed, hvor teknologiske forandringer er en stor drivkraft for forandringer.

Blok 5: Videnskabsteori

Der bygges videre på 1. semesters undervisning i videnskabelig metode med undervisning i forskellige videnskabsteoretiske retninger. Kurset understøtter den studerendes arbejde med at forstå og omsætte teori og empiri gennem eksempler og øvelser, hvorved den studerendes bevidsthed om og evne til at inddrage videnskabsteoretiske overvejelser i forbindelse med studieaktiviteter på HA-uddannelsen generelt og i kommende projektarbejder mere konkret, styrkes.

Omfang og forventet arbejdsindsats

20 ECTS fordelt på 10 ECTS til forelæsninger og 10 ECTS til projektarbejde

10 ECTS svarer til 270 timers arbejde.

Forelæsningerne er opdelt i 5 blokke á 2 ECTS/54 timers arbejde.

Hver blok har 4 dobbeltforelæsninger. De 54 timer forventes fordelt som følger mellem forelæsninger og forberedelse:

8 timer (4 dobbeltforelæsninger) pr. blok

Forberedelse til forelæsninger og tilhørende analysearbejde i gruppe: 46 timer pr. blok.

Grundet den stærke sammenhæng mellem de temarammerelaterede kurser og projektarbejdet, hvor tekster fra analysearbejde i forskelligt omfang kan anvendes i projektarbejde, vil der være en overlapning mellem tid brugt på kursus og projektarbejdstid.

Projektarbejdstiden udgør 270 timers arbejde. Heraf er godt 5 arbejdsuger placeret sidst i semestret, hvor der ikke afholdes kurser.

Deltagerforudsætninger

Der kræves ingen specifikke forudsætninger for deltagelse. Modulet ligger i forlængelse af kurser og projektarbejde på 1. semester.

Modulaktiviteter (kursusgange med videre)

Projektarbejde med temarammerelevante kurser og projektgruppeanalyser

De studerende danner grupper ved semesterstart.
Ved gruppedannelsen vælger gruppen et emne for projektarbejdet. Det kan f.eks. være en bestemt international virksomhed.
De 5 moduler afvikles i første del af semestret.
Modul 5: Videnskabsteori fordeles med 3 dobbeltforelæsninger i starten og 1 dobbeltforelæsning efter Blok 1-4.
Blok 1 til 4 afvikles en ad gangen med aflevering af et analysepapir fra hver projektgruppe efter hver blok. Papiret skal vejledergodkendes.
Sideløbende afvikles Modul 4: Makroøkonomi og Modul 6: Erhvervsjura.
Efter sidste forelæsning i videnskabsteori i uge 15 udarbejder projektgruppen problemformulering og projektmetode inden analysen går i gang.

Blok 1: Analyse af den internationale virksomhed

Lektion 1.1: Forskellige måder at betragte og analysere en organisation på

Vi lever i et samfund bestående af organisationer
Forstå organisationer via metaforer (Morgan)
Præsentation af casen – en international virksomhed
Den professionelle erhvervsøkonoms opgaver
Udfordringer for case-arbejdet i kurset

Lektion 1.2: Modeller til at analysere organisationer

Organisationsstruktur
Holistiske modeller
Organisationskultur

Gruppeopgave 1: Overvej hvordan I vil angribe en analyse af case-virksomheden, herunder hvordan I vil skaffe data. Relater jeres overvejelser til forelæsningserne i Videnskabsteori.

Litteratur:

Daft, R. Organisation Theory, Prentice Hall, 2017

Lektion 1.3: Den grundlæggende tilgang – situationsbestemt tilgang

Forskellige organisationsstrukturer – hvad for en er bedst?
Strukturering af case-virksomheden
Uddybning af den situationelle tankegang

Lektion 1.4: Hvordan forstår man organisationens omgivelser?

Erhvervsøkonomiske omverdensmodeller
PESTEL analysen
Analyser af branchen – 5 kræfter plus lidt flere

Gruppearbejde 2: Lav en analyse af case-virksomhedens omgivelser

Litteratur:

Daft, R. Organisation Theory, Prentice Hall, 2017 + artikel af Larry Downes

Lektion 1.5: Strategisk ledelse

Strategisk ledelse – når det situationsbestemte arbejder for dig
De seks strategiske skoler og deres anvendelse
Et helt grundlæggende værktøj – SWOT/TOWS analyse

Lektion 1.6: Helhedsorienterede strategimodeller

Konkurrencefordel og værdiskabelse
Analyse og forståelse af organisationens kernekompetencer
Gruppearbejde 3: Analyser case-virksomhedens kernekompetencer

Litteratur:

Daft, R.L. (2017). Organisation Theory, Prentice Hall, 2017

Lektion 1.7: Den store åbenbaring?

Forretningsmodeller – forstå organisationen i et strategisk lys
Eksempler på snedige forretningsmodeller
Hvad er manglerne ved forretningsmodellen?

Lektion 1.8: Vær nu forsigtige

Gruppepræsentationer – hvad er status i grupperne?
Hvordan har I anvendt videnskabsteori i jeres arbejde indtil nu?

Gruppearbejde 4: Formuler case-virksomhedens forretningsmodel

Litteratur:

<https://strategyzer.com/canvas/business-model-canvas>

Underviser på Blok 1: Anders Drejer, professor i strategi og forretningsudvikling, Ph.d.

Blok 2: Virksomhederne i politisk og institutionel kontekst

I denne blok analyserer de studerende virksomhedernes rammebetingelser, der bl.a. påvirkes af det politiske system og arbejdsmarkedets institutioner. I blokken arbejdes der bl.a. med, hvorledes virksomhederne påvirkes af forskellige policy-områder, f.eks. økonomisk politik og erhvervs politik. Vi går endvidere i dybden med hvorledes reguleringen af arbejdsmarkedet via kollektive overenskomster, beskæftigelsesindsatser og sociale sikringsordninger (den såkaldte flexicurity-model) har betydning for virksomhedernes personalestrategier og omstillingskapacitet og er forudsætningen for et meget dynamisk arbejdsmarked.

Lektion 2.1: Økonomisk politik som vigtig rammebetingelse for dansk erhvervsliv (PTM)

Lektion 2.2: Strukturpolitik og betydningen heraf for danske virksomheders konkurrenceevne (PTM)

Lektion 2.3: Flexicurity og dansk beskæftigelsespolitik (MPK)

Litteratur:

Bredgaard, T. (2015) "Dansk flexicurity" i P.K. Madsen og T. Bredgaard (red.) *Dansk flexicurity – fleksibilitet og sikkerhed på arbejdsmarkedet*, Kbh.: Reitzel, s. 17-52.

Klindt, M.P. og Bredgaard, T. (2015) "Flexicurity og institutionel teori" P.K. Madsen og T. Bredgaard (red.) *Dansk flexicurity – fleksibilitet og sikkerhed på arbejdsmarkedet*, Kbh.: Reitzel, s. 75-97.

Halkjær, J.L. og Bredgaard, T. (2015) "Arbejdsgiverne og flexicurity" i P.K. Madsen og T. Bredgaard (red.) *Dansk flexicurity – fleksibilitet og sikkerhed på arbejdsmarkedet*, Kbh.: Reitzel, s. 187-211.

Lektion 2.4: Den danske model og kollektiv aftaleregulering (MPK)

Litteratur:

Ibsen, F. (2014) "Organisationerne og overenskomstforhandlinger" i H. Jørgensen (red.) *Arbejdsmarkedets regulering*, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, s. 119-150. (På Moodle)

Andersen, S.K. og Ibsen, C.L. (2015) "Det kollektive aftalesystem og udviklingen af fleksibilitet og sikkerhed" i P.K. Madsen og T. Bredgaard (red.) *Dansk flexicurity – fleksibilitet og sikkerhed på arbejdsmarkedet*, Kbh.: Reitzel, s. 215-245.

Undervisere på Blok 2: Mads Peter Klindt, lektor, cand.scient.adm., Ph.d. & Poul Thøis Madsen, lektor, Ph.d. i europæisk økonomisk integration

Blok 3: Virksomhederne i international kontekst

I denne blok analyserer de studerende virksomhederne i et internationalt perspektiv. Vi ser bl.a. på, hvorledes globalisering og europæisering påvirker internationale virksomheder i form af nye økonomiske og politiske dynamikker. I den forbindelse viser vi, hvorledes EU's indre marked og euroen fungerer og hvilke rammer og muligheder de skaber i et virksomhedsperspektiv. Endelig ser vi på teorier fra faget komparativ politisk økonomi, der belyser, hvorledes virksomhedernes institutionelle rammebetingelser bidrager til at understøtte virksomhedernes konkurrenceevne og i høj grad former virksomhedernes komparative fordele på det internationale marked.

Lektion 3.1: Dansk erhvervsliv i en globaliseret verden (PTM)

Lektion 3.2: Dansk erhvervsliv og EU (PTM)

Lektion 3.3: Varieties of Capitalism set i virksomhedsperspektiv (MPK)

Litteratur:

Hall, P. and Soskice, D. (2001) *Varieties of Capitalism*, New York: Oxford University Press, s. 1–33. (Link via Moodle)

Klindt, M.P. (2017) "USA er software, Tyskland er biler" i *Weekendavisen*, 10. marts. (Hentes via AUB)

Lektion 3.4: Betydningen af social kapital for virksomheders konkurrenceevne (MPK)

Litteratur:

Fukuyama, F. (1995) "Social Capital and the Global Economy" i *Foreign Affairs*, 74(5), s. 89–103. (Hentes via AUB)

Torpe, L. (2013) *De stærke samfund: Social kapital i Skandinavien*, Kbh.: Frydenlund, s. 11–19 og 132–140. (På Moodle)

Undervisere på Blok 3: Mads Peter Klindt, lektor, cand.scient.adm, Ph.d & Poul Thøis Madsen, lektor, Ph.d. i europæisk økonomisk integration

Blok 4: Forstå organisationens fremtid

Lektion 4.1: Begyndelsen til disruptionens tidsalder

Innovation som driver for forandring af organisationer

Diskussion – hvorfor skal der være otte kræfter og ikke kun fem?

Disruptionens tidsalder

Diskussion: hvad betyder det der disruption for case-virksomheden?

Lektion 4.2: Teknologisk forandring: de basale begreber

Hvad er teknologi?

Hvordan udvikler teknologi sig?

Forskellige former for teknologisk forandring og disses effect

Gruppearbejde 5: Overvej hvad disruption betyder for case-virksomheden og hvordan I kan skabe en forståelse herfor ved hjælp af teorierne præsenteret i blok 2 og blok 3.

Litteratur:

<https://www.youtube.com/watch?v=uWUPvT7Wh64>

Lektion 4.3: Teknologi og situationsbestemt ledelse

Tre typer af organisationer baseret på teknologisk forandring alene

Tre ledelsesmæssige opgaver og eksempler

Lektion 4.4: Innovative organisationer

Diskussion – hvad kan vi bruge den simple model med ledelsesopgaver til?

Hvad sker der, når man har mere end en opgave i samme virksomhed?

Gruppearbejde 6: Hvor mange ledelsesmæssige opgaver har case-virksomheden og hvor mange forretningsmodeller har case-virksomheden mon behov for?

Litteratur:

http://di.dk/SiteCollectionDocuments/Downloadboks%20-%20lokale%20filer/Downlads%20lokale%20filer%2005-08/seven_circles_final.pdf

Lektion 4.5: Hvordan er organisationer innovative i praksis?

Innovation og ledelsens opgaver

Ambidextrale organisationer

Hvordan lykkedes man med innovation i praksis?

Diskussion: Hvor "meget" innovation skal case-virksomheden have?

Lektion 4.6: Måling af innovativ kapabilitet

Organisatorisk kapabilitet og organisatorisk modenhed

Organisatorisk læring og kapabilitet

Innovativ kapabilitet og et måleapparat.

Gruppearbejde 7: Identificer og beskriv case-virksomhedens udfordringer i forhold til innovation.

Litteratur:

<https://hbr.org/2004/04/the-ambidextrous-organization>

Lektion 4.7: Fremtidens strategiske ledelse – Fast Forward

Man skal aldrig smide barnet ud med badevandet

Den nye konkurrencemæssige slagmark

Emergente strategiproceser i teori og praksis

Principper for Fast Forward strategi

Lektion 4.8: Opsamling på gruppearbejdet

Litteratur:

Drejer, A. & Grabow, J. B. (2016). [*Fast Forward Strategy*](#). Kbh.: DJØF's Forlag.

Underviser på Blok 4: Anders Drejer, professor i strategi og forretningsudvikling, Ph.d.

Blok 5: Videnskabsteori

I blok 5 Videnskabsteori bygges der videre på 1. semesters undervisning i Problemorienteret og videnskabelig metode med undervisning i forskellige videnskabsteoretiske retninger. I kurset fokuseres der specifikt på at uddybe den studerendes forståelse af paradigmerne Kritisk Realisme samt Socialkonstruktivisme. Kurset understøtter den studerendes arbejde med at forstå og omsætte teori og empiri gennem eksempler og øvelser med henblik på at styrke den studerendes bevidsthed om og evne til at inddrage videnskabsteoretiske overvejelser i forbindelse med studieaktiviteter på HA-uddannelsen generelt og i kommende projektarbejder mere konkret.

Læringsmål

- Demonstrere viden om forskellige videnskabsteoretiske begreber og perspektiver.
- Anvende videnskabsteoretiske begreber i projektarbejdet og reflektere videnskabsteoretisk over projektets enkelte dele og sammenhængen mellem dem.
- Anvende videnskabsteori i forhold til kommende studieaktiviteter på HA-uddannelsen.

Videnskabsteori 1. (Louise Brøns Kringelum)

I denne dobbeltforelæsning bygges der bro til undervisningen i Problemorienteret og videnskabelig metode på 1. semester. Det vil derfor være en fordel, at den studerende orienterer sig i materialet fra bogen *Paradigmer i Praksis*: Se nedenstående! Gennem forelæsningen vil de grundlæggende videnskabsteoretiske begreber ontologi og epistemologi genopfriskes. Endvidere uddybes forståelsen af, hvordan paradigmatiske forskelle i ontologi og epistemologi har stor betydning for metodologi samt anvendt metode i projektarbejdet.

Litteratur

Darmer, Jordansen, Madsen og Thomasen (red) (2010). Kapitel 3: Introduktion til videnskabsteori i *Paradigmer i praksis*, 1. udgave, Kbh.: Handelshøjskolens Forlag.

Videnskabsteori 2. (Charlotte Øland Madsen)

Dobbeltforelæsning 2 har til formål at præsentere de videnskabsteoretiske grundantagelser bag det socialkonstruktivistiske paradigme. Der gives under forelæsningen løbende eksempler på hvordan de videnskabsteoretiske perspektiver kan give nye forståelser af erhvervsøkonomiske problemstillinger set i en international kontekst. Der fokuseres på hvordan socialkonstruktivistisk metodologi samt anvendt metode kan kobles direkte til projektarbejdet.

Litteratur

Collin, F. (2003) *Konstruktivisme*, Roskilde: Roskilde Universitetsforlag. Kapitel 1, s. 11-32
Berger P. & Luckmann T. (2014) *Den sociale konstruktion af virkeligheden*. En videnssociologisk afhandling, Kbh.: Akademisk Forlag, Introduktion af Finn Collin, s. 7-28

Videnskabsteori 3. (Louise Brøns Kringelum)

I dobbeltforelæsning 3 præsenteres de grundlæggende antagelser bag paradigmet kritisk realisme. Under forelæsningen belyses centrale aspekter af det paradigmatiske grundlag, og dets rolle i relation til henholdsvis positivisme og postmodernisme. Dette uddybes med fokus på, hvordan erhvervsøkonomiske problemstillinger kan undersøges med udgangspunkt i det

kritisk realistiske paradigme specielt i relation til metodologi og metodeanvendelse i projektarbejdet.

Litteratur

Buch-Hansen, H. & Nielsen, P. (2014) *Kritisk realisme*, Frederiksberg: Samfundslitteratur hhv. Roskilde Universitetsforlag.

Videnskabsteori 4. Præsentation samt feedback på analysepapir (Ved Mette Vinther Larsen, Charlotte Øland Madsen & Louise Brøns Kringelum)

Denne undervisningsgang består af gruppevis feedback på det indsendte analysepapir fra underviserne på kurset. Der gives endvidere tid til at indarbejde kommentarer og arbejde videre på dokumentet, således at videnskabsteoretiske begreber samt metodologi og anvendt metode bliver en integreret del af projektarbejdet: Virksomheder set i en international kontekst.

Undervisere på Blok 5: Mette Vinther Larsen, lektor, Ph.d., Charlotte Øland Madsen, lektor, Ph.d. & Louise Brøns Kringelum, videnskabelig assistent, M.Sc. in Economics and Business Administration.

Slides og øvrige ressourcer bringes på Moodle

Skema for afvikling af forelæsninger m.v. bringes på Moodle

Eksamen

Vurderingskriterier:

Modulet eksamineres med bedømmelse efter 7-trinsskalalen. Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer en udtømmende opfyldelse af de ovenstående læringsmål, med ingen eller få uvæsentlige mangler. Karakteren 02 gives for den minimalt acceptable grad af opfyldelse af de ovenstående læringsmål.

Prøveform:

Mundtlig gruppeeksamen med udgangspunkt i projekt (varighed afhængig af gruppestørrelse) med ekstern censur.

Deltagelse forudsætter, at rapporten er afleveret rettidigt, og at de 4 analysepapirer fra Blok 1 til 4 er vejledergodkendt.

Eksamensplan:

Eksamen afvikles i uge 25 og 26.

Nærmere besked om eksamen bringes på Moodle.